

Uwagi do projektu nowelizacji ustawy o muzeach – wersja listopad 2025 r.				
L.p.	Miejsce w tekście (ogólne / art., ust., pkt)	Zgłaszający	Treść uwagi	Propozycja nowego zapisu
1.	Rozdział 1. Art. 1 [Pojęcie]	Polskie Stowarzyszenie Inwentaryzatorów Muzealnych (PSIM)	Postulujemy dodanie czynności dokumentowania w celu podkreślenia wagi procesu utrwalania informacji o gromadzonych zbiorach oraz ich kontekście społeczno-kulturowym. W zakresie uzgadniania statutu lub regulaminu z MKiDN, ustawa powinna również uwzględnić okres przejściowy dla muzeów, które tego nie mają, np. muzeów w organizacji lub /i działających w oparciu o inne akty prawne, tj. w jakim okresie muzea te powinny dopełnić tego obowiązku. W dniu wejścia w życie proponowanych zmian status prawny wielu takich muzeów będzie niejasny. Np. Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL (w organizacji), którego organizatorem jest IPN.	Art. 1 [Pojęcie] Muzeum jest osobą prawną albo jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, działającą na podstawie uzgodnionego z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego statutu albo regulaminu, na rzecz interesu społecznego, nienastawioną na osiągnięcie zysku, której celem jest gromadzenie, dokumentowanie i trwała ochrona dóbr naturalnego i kulturalnego dziedzictwa ludzkości o charakterze materialnym, niematerialnym lub cyfrowym, informowanie o wartościach i treściach gromadzonych zbiorów, upowszechnianie podstawowych wartości historii, nauki i kultury polskiej oraz światowej, kształtowanie wrażliwości poznawczej i estetycznej, oraz umożliwianie korzystania ze zgromadzonych zbiorów oraz ich udostępnienie publiczności, w szczególności w formie wystaw, opierającą swoją działalność na zasadach partycypacji społecznej.
2.	Art. 2 [Zadania]	PSIM	Digitalizacja wypiera tradycyjną dokumentację wizualną i jest nieodłączną częścią procesu ewidencjonowania, katalogowania i udostępniania zbiorów muzealnych. Proces ten jest czasochłonny i kosztowny, czego dowodem są unijne projekty cyfryzacji dziedzictwa kulturowego oraz zaawansowane prace nad ustandaryzowaniem samego procesu i dobrych praktyk w tej dziedzinie (patrz działalność NIM). Nowelizacja ustawy jest dobrą okazją do wprowadzenia tego procesu do listy celów statutowych muzeum.	Art. 2 [Zadania] Muzeum realizuje cele określone w art. 1, w szczególności przez: 1) gromadzenie zbiorów w zakresie określonym w statucie albo regulaminie; 2) ewidencjonowanie, digitalizowanie , katalogowanie i naukowe opracowywanie zbiorów, w tym prowadzenie badań proweniencyjnych; 3) przechowywanie zbiorów, w warunkach zapewniających im właściwy stan zachowania i

Uwagi do projektu nowelizacji ustawy o muzeach – wersja listopad 2025 r.				
L.p.	Miejsce w tekście (ogólne / art., ust., pkt)	Zgłaszający	Treść uwagi	Propozycja nowego zapisu
			Digitalizacja jest również istotną formą ochrony dziedzictwa kulturowego (poprzez dokumentowanie) oraz narzędziem wspierającym jego badania np. konserwatorskie (monitorowanie stanu zachowania), proveniencyjne itp. Przyczynia się także do jego szerokiego i bezpiecznego udostępniania, a także promocji, a tym samym szeroko pojętej edukacji.	bezpieczeństwo, oraz w sposób umożliwiający dostęp do celów naukowych; 4) zabezpieczanie i konserwację zbiorów oraz, w miarę możliwości, zabezpieczanie zabytków archeologicznych nieruchomości oraz innych nieruchomości obiektów kultury materialnej i przyrody; 5) urządzanie wystaw stałych i czasowych; 6) organizowanie badań i ekspedycji naukowych, 7) prowadzenie działalności edukacyjnej; 7a) wspieranie i prowadzenie działalności artystycznej i upowszechniającej kulturę; 8) udostępnianie zbiorów i informacji o zbiorach do celów edukacyjnych i naukowych, z uwzględnieniem potrzeb różnych grup odbiorców, w tym przy użyciu środków komunikacji elektronicznej; 9) zapewnianie właściwych warunków zwiedzania oraz korzystania ze zbiorów i zgromadzonych informacji; 10) prowadzenie działalności wydawniczej.
3.	Art. 2a.2.	PSIM	Należy jedynie podkreślić, aby tematyka tych wystaw czasowych odpowiadała dziedzinie, dla której muzeum zostało powołane i pasowała do zbiorów gromadzonych przez to muzeum.	Art.2a.2. Wystawą czasową jest ekspozycja o dowolnej tematyce, mieszczącej się w zakresie określonym w statucie albo regulaminie, dostępna dla zwiedzających na czas określony w muzeum lub poza nim.
4.	Rozdział 2. Organizacja muzeów Art. 5 [Rodzaje]	PSIM	Zmiana ustawy jest dobrą okazją do uporządkowania rodzajów muzeów, z odniesieniem do przepisów ustawy o prowadzeniu działalności kulturalnej.	ROZDZIAŁ 2. ORGANIZACJA MUZEÓW Art. 5 [Rodzaje] 1. Muzea mogą być tworzone przez ministrów i kierowników urzędów centralnych, jednostki

Uwagi do projektu nowelizacji ustawy o muzeach – wersja listopad 2025 r.				
L.p.	Miejsce w tekście (ogólne / art., ust., pkt)	Zgłaszający	Treść uwagi	Propozycja nowego zapisu
			Proponujemy rozważyć wprowadzenie następującego podziału: 1. muzea publiczne (rejestrowane i nierejestrowane) a. państwowe b. samorządowe, 2. muzea niepubliczne (rejestrowane i nierejestrowane), w tym: a. uczelniane b. kościelne c. pozostałe 3. muzea współorganizowane: a. przez podmioty publiczne b. przez podmioty publiczne i niepubliczne Ewentualnie należy wprowadzić dodatkowy podział, na podstawie ustawy o prowadzeniu działalności kulturalnej: a. muzea będące instytucjami kultury b. niebędące instytucjami kultury. Ustawa powinna uwzględniać i uporządkować kategorię muzeów niepublicznych potocznie zwanych „prywatnymi”, których w Polsce jest znacznie więcej (patrz dane MKiDN z czerwca 2025 r. https://dane.gov.pl/pl/dataset/4306,wykaz-muzeow). Tym bardziej, że w projekcie ustawy w art. 24 ust. 2a. do 2c. dość restrykcyjnie odnoszą się do zasad wykreślenia muzealiów z inwentarzy muzeów niepublicznych. Ustawa powinna określić nie tylko obowiązki, ale i uprawnienia tych muzeów.	samorządu terytorialnego, osoby fizyczne, osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej. 2. Muzeami państwowymi są muzea utworzone przez organy administracji rządowej. 3. Muzeami samorządowymi są muzea utworzone albo przejęte przez jednostki samorządu terytorialnego. 3a. Muzea, o których mowa w ust. 2 i 3 tworzone są po sporządzeniu analiz finansowych i organizacyjnych uwzględniających planowaną działalność statutową oraz efektywne, oszczędne i terminowe wydatkowanie środków publicznych. 3b. Muzea będące jednostkami organizacyjnymi kościołów i związków wyznaniowych mogą uzyskać osobowość prawną na zasadach określonych przepisami odrębnymi. 3c. Muzea będące jednostkami organizacyjnymi uczelni wyższych. 4. Podmioty, o których mowa w ust. 1, tworzące muzea są obowiązane: 1) zapewnić środki potrzebne do utrzymania i rozwoju muzeum; 2) zapewnić bezpieczeństwo zgromadzonym zbiorom; 3) sprawować nadzór nad muzeum. 5. Muzea państwowe i rejestrowane muzea samorządowe mają prawo używania urzędowej pieczęci z nazwą muzeum w otoku. 6. Muzeum prowadzi stronę internetową, na której podaje w szczególności informacje o zasadach udostępniania zbiorów, w tym o

Uwagi do projektu nowelizacji ustawy o muzeach – wersja listopad 2025 r.				
L.p.	Miejsce w tekście (ogólne / art., ust., pkt)	Zgłaszający	Treść uwagi	Propozycja nowego zapisu
			ust. 3c. Na wyróżnienie zasługują muzea uczelniane istniejące jako jednostki organizacyjne w strukturze uniwersytetów. Aktualna ustawa traktuje te jednostki jako “muzea prywatne, nie będące instytucjami kultury”. Muzea te nie mają odrębnej osobowości prawnej i nie będą mogły się wydzielić, jak w przypadku muzeów kościelnych. Muzea te posiadają bogate i cenne zbiory i zasługują na traktowanie ich na równi z muzeami publicznymi. Zgodnie z treścią art.2 “Muzeum jest osobą prawną albo jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej...”. Jaki cel ma wprowadzenie zapisu „Muzeum prowadzi stronę internetową, na której podaje w szczególności informacje o zasadach udostępniania zbiorów, w tym o godzinach otwarcia muzeum oraz o dniu tygodnia, w którym wstęp na wystawy stałe jest nieodpłatny”? Muzea publiczne są do tego zobowiązane na podstawie ustawy z 4.04.2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych. Czy w przypadku muzeów prywatnych, brak strony internetowej może je dyskwalifikować jako muzea? Ponadto, dla spójności treści ustawy proponujemy przenieść do art. 5 (jako osobny ustęp) treść dotychczasowego art. 3.	godzinach otwarcia muzeum oraz o dniu tygodnia, w którym wstęp na wystawy stałe jest nieodpłatny. 7. Muzea mogą być tworzone dla jednej lub wielu dziedzin działalności człowieka oraz tworów natury.

Uwagi do projektu nowelizacji ustawy o muzeach – wersja listopad 2025 r.				
L.p.	Miejsce w tekście (ogólne / art., ust., pkt)	Zgłaszający	Treść uwagi	Propozycja nowego zapisu
			<i>Art. 3 [Rodzaje] Muzea mogą być tworzone dla jednej lub wielu dziedzin działalności człowieka oraz tworów natury.</i> Natomiast ustępy dotyczące rozporządzeń w zakresie bezpieczeństwa zbiorów przenieść do rozdziału 4 art. 21 poświęconego zbiorom muzealnym: <i>5. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, określi w drodze rozporządzenia:</i> <i>1) szczegółowy zakres i tryb zabezpieczania zbiorów przed pożarem, kradzieżą i innym niebezpieczeństwem grożącym zniszczeniem lub utratą zbiorów,</i> <i>2) sposoby przygotowania zbiorów do ewakuacji w razie powstania zagrożenia</i> <i>- mając na względzie niedopuszczenie do sytuacji, w której zbiory mogą być utracone, uszkodzone lub zniszczone, oraz ochronę miejsca przechowywania i eksponowania zbiorów oraz ich ochronę w czasie transportu, a także status prawny oraz zakres działalności statutowej albo regulaminowej muzeów i szczególne obowiązki wynikające z wpisu do rejestru, o którym mowa w art. 13.</i>	
5.	Art. 8 ust. 1a	PSIM	Proponujemy wskazanie wprost Narodowego Instytutu Muzeów oraz Narodowego Instytutu Dziedzictwa czy Wojewódzkich Konserwatorów Zabytków. Ustawa powinna również podać zakres spraw, które MKiDN	

Uwagi do projektu nowelizacji ustawy o muzeach – wersja listopad 2025 r.				
L.p.	Miejsce w tekście (ogólne / art., ust., pkt)	Zgłaszający	Treść uwagi	Propozycja nowego zapisu
			może powierzyć tym instytucjom w ramach sprawowania nadzoru nad muzeami.	
6.	Art. 8 ust. 2	PSIM	W naszej ocenie, zbiory likwidowanego muzeum państwowego lub samorządowego (w tym niepublicznych: kościelnych i uczelnianych) na czas przeprowadzenia procedury likwidacyjnej, powinny być złożone do przechowania w magazynie NIM – Panoptikum, który gwarantuje odpowiednią opiekę tym zbiorom oraz dostęp dla ekspertów, którzy zostaną wyznaczeni do weryfikacji zbiorów i ewentualnej dokonają rekomendacji dla ministra dotyczącej wskazania muzeum, do którego docelowo trafią te zbiory. Kolekcja nie powinna być rozpraszana po różnych placówkach, chyba, że zostanie wydana taka rekomendacja.	
7.	Art. 9 [Działalność gospodarcza]	PSIM	Treść art. 9 jest niekorzystna dla muzeów. Łączenie pojęcia "dodatkowa działalność gospodarcza" z zapisami w art. 2 wprost sugeruje, że działalność statutowa nie jest prowadzona w ramach działalności gospodarczej, co nie jest prawdą. W większości jednostek muzealnych 100% działalności statutowej prowadzona jest odpłatnie, nawet jeśli bilety w niektórych przypadkach są darmowe dla odbiorcy, nadal stanowi to działalność opodatkowaną w rozumieniu ustawy o VAT. Zapis w art. 9 powinien ewentualnie tylko doprecyzowywać, że muzeum w ramach swojej działalności może prowadzić dodatkową działalność gospodarczą, nie obejmującą zadań, o których mowa w art. 2.	Art. 9 [Działalność gospodarcza] 1. Muzeum może prowadzić działalność gospodarczą w ramach zakresu działalności określonej w art. 2 w celu długookresowego finansowanie rozwoju instytucji, o ile dochody uzyskane w ramach tej działalności zostaną przeznaczone na działalność statutową lub określoną w regulaminie muzeum. 2. Muzeum może prowadzić dodatkową działalność gospodarczą, inną niż ta, o której mowa w ust. 1 w celu finansowania działalności określonej w art. 2. 3. Dodatkowa działalność gospodarcza nie może przeważać nad zadaniami muzeum określonymi

Uwagi do projektu nowelizacji ustawy o muzeach – wersja listopad 2025 r.				
L.p.	Miejsce w tekście (ogólne / art., ust., pkt)	Zgłaszający	Treść uwagi	Propozycja nowego zapisu
			Ponadto zwracamy uwagę, że w kwestiach określeń takich jak „kolidowanie” czy „dodatkowa działalność”, które nie zawsze da się opisać poprzez zastosowanie ostrych pojęć wyjaśnienie w zakresie intencji ustawodawcy powinno znaleźć się w uzasadnieniu do ustawy.	w art. 2 ani negatywnie wpływać na wykonywanie tych zadań.
8.	Art. 12a ust. 2	PSIM	Należy dookreślić intencje ustawodawcy w zakresie wypełnienia pojęcia „troska o dobro muzeum”.	
9.	Art. 12a ust 4 pkt 2	PSIM	Ustawa powinna uwzględnić muzea współorganizowane i rozszerzyć skład liczebny Rady uwzględniając przedstawicieli wszystkich współorganizatorów.	
10.	Art. 20 [Prawo pierwszeństwa nabycia lub pierwokupu]	PSIM	Prawo pierwszeństwa i pierwokupu: należy doprecyzować definicję tych czynności i na czym polegają te uprawnienia oraz definicję podmiotów, prowadzących sprzedaż dóbr kultury i nie tylko (potencjalnych muzealiów). Obecnie prawo pierwokupu i pierwszeństwa mogą być realizowane wyłącznie w odniesieniu do przedmiotów ruchomych, co wyłącza obiekty i dzieła sztuki współczesnej w formie <i>born digital</i> oraz zabytki nieruchome np. chałupy do skansenów Interpretacja obecnych przepisów definiuje podmioty prowadzące działalność polegającą na oferowaniu do sprzedaży zabytków w grupie podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w ramach podklasy PKD 47.79.Z, dotyczącej sprzedaży detalicznej artykułów używanych prowadzonej w wyspecjalizowanych sklepach.	Art. 20 [Prawo pierwszeństwa nabycia lub pierwokupu] - Muzeum rejestrowanemu przysługuje prawo pierwokupu zabytku lub przedmiotu o wartościach artystycznych, historycznych lub naukowych niebędącego zabytkiem, sprzedawanego na aukcji. - Oświadczenie w sprawie skorzystania z prawa pierwokupu powinno być złożone przez muzeum niezwłocznie po licytacji zabytku lub przedmiotu o wartościach artystycznych, historycznych lub naukowych niebędącego zabytkiem, nie później jednak niż do zakończenia całej aukcji. - Muzeum rejestrowanemu przysługuje prawo pierwszeństwa zakupu zabytku lub przedmiotu o wartościach artystycznych,

Uwagi do projektu nowelizacji ustawy o muzeach – wersja listopad 2025 r.				
L.p.	Miejsce w tekście (ogólne / art., ust., pkt)	Zgłaszający	Treść uwagi	Propozycja nowego zapisu
			Podklasa PKD 47.79.Z obejmuje sprzedaż detaliczną: a. używanych książek, b. pozostałych artykułów używanych, c. antyków, d. prowadzoną przez domy aukcyjne. Podklasa PKD 47.79.Z nie obejmuje: a. sprzedaży detalicznej używanych pojazdów samochodowych, sklasyfikowanej w odpowiednich podklasach grupy 45.1, b. sprzedaży detalicznej prowadzonej na aukcjach internetowych, sklasyfikowanej w 47.91.Z, c. działalności domów aukcyjnych, prowadzonej poza siecią sklepową i zajmującej się sprzedażą detaliczną, sklasyfikowanej w 47.99.Z, d. działalności lombardów, sklasyfikowanej w 64.92.Z. Należy również rozszerzyć zakres obiektów będących przedmiotem sprzedaży o sztukę współczesną istniejącą również wyłącznie w formie cyfrowej, militaria, etnografię, technikę (np. pojazdy, maszyny, komputery, łodzie, samoloty). Patrz: Iwona Gredka-Ligarska, Ustawa o muzeach. Komentarz, Warszawa 2021, s. 297-314 Oświadczenia: dla uniknięcia wątpliwości należy wskazać, że oświadczenia te muszą być wydane po zakończeniu licytacji (istnieje bowiem praktyka, że muzea zgłaszają prawo pierwokupu podmiotom prowadzącym licytację jeszcze przed ich rozpoczęciem - wskazując limit kwotowy. Jak wówczas potraktować	historycznych lub naukowych niebędącego zabytkiem, sprzedawanego na aukcji lub oferowanego do sprzedaży przed podmioty prowadzące działalność gospodarczą a) Oświadczenie w sprawie skorzystania z prawa pierwszeństwa powinno być złożone przez muzeum niezwłocznie po licytacji zabytku lub przedmiotu o wartościach artystycznych, historycznych lub naukowych niebędącego zabytkiem, nie później jednak niż do zakończenia całej aukcji. 3. W przypadku złożenia oświadczenia o skorzystaniu z prawa pierwokupu lub z prawa pierwszeństwa przez więcej niż jedno muzeum rejestrowane przysługuje ono muzeum, które wcześniej złożyło takie oświadczenie lub samodzielnie wylicytowało zabytek lub przedmiot na aukcji. 4. Sprzedaż dokonana z naruszeniem prawa pierwszeństwa, o którym mowa w ust. 1, oraz prawa pierwokupu, o którym mowa w ust. 2, jest nieważna.

Uwagi do projektu nowelizacji ustawy o muzeach – wersja listopad 2025 r.				
L.p.	Miejsce w tekście (ogólne / art., ust., pkt)	Zgłaszający	Treść uwagi	Propozycja nowego zapisu
			pierwokup zgłoszony przez inne muzeum zgodnie z treścią przepisu po licytacji?). Inna wątpliwość dotyczy też tego, czy prawo pierwokupu przysługuje także, gdy inne muzeum wcześniej wylicytowało obiekt w zwykłym trybie (nie korzystając z pierwokupu)? Powinien być zatem także doprecyzowany sposób realizacji prawa pierwokupu w przypadku aukcji internetowych. Obecnie platformy, na których odbywają się aukcje nie umożliwiają zgłaszania pierwokupu w sposób przejrzysty dla wszystkich uczestników licytacji. Domy aukcyjne sugerują czasem możliwość skorzystania z tego prawa przez muzeum wyłącznie w przypadku wcześniejszego zgłoszenia zainteresowania nabyciem konkretnego obiektu (ujawnienie takiej informacji przed rozpoczęciem licytacji może wpływać na jej przebieg).	
11.	Art.20. ust.5	PSIM	Wg projektu ustawy art. 24 ust. 1 pkt 4. dotyczy zgody na skreślenie z inwentarza w razie „nowych ustaleń naukowych dotyczących wartości historycznej, artystycznej lub naukowej muzealiów lub zmiany ich funkcji” Interpretujemy ww. przepis jako tryb postępowania w przypadku skreślenia z inwentarza falsyfikatów, dubletów, np. obiektów nadmiarowych (kolejnych egzemplarzy tego samego obiektu typu plakatu) lub zmiany klasyfikacji obiektów z muzealiów na przedmioty w ewidencji pomocniczej. Jeśli muzeum chce dokonać deakcesji takich obiektów, po zmianie ich klasyfikacji z muzealiów na przedmioty w ewidencji	Usunąć ust. 5 w art. 20

Uwagi do projektu nowelizacji ustawy o muzeach – wersja listopad 2025 r.				
L.p.	Miejsce w tekście (ogólne / art., ust., pkt)	Zgłaszający	Treść uwagi	Propozycja nowego zapisu
			pomocniczej, może je przekazać na własność do innego muzeum w drodze darowizny (art. 23) a nie sprzedawać innemu muzeum. Nieuzasadnione jest wydatkowanie środków publicznych na sprzedaż obiektów pomiędzy muzeami.	
12.	ROZDZIAŁ 4. ZBIORY MUZEALNE Art. 21 [Inwentaryzacja]	PSIM	Nazwa rozdziału: Sugerujemy zmianę nazwy rozdziału. Termin “inwentaryzacja” odnosi się bowiem do konkretnej czynności (spisu i ustalenia stanu rzeczywistego), a rozdział 4 dotyczy zbiorów muzealnych i ich rodzajów ogółem. Uwaga ogólna na temat zawartości rozdziału: Ustawa wymaga większego uporządkowania materii odnoszącej się do muzealiów czy zbiorów w ogólności. Obecnie jako pierwszy z procesów odnoszących się do zarządzania zbiorami opisana została deakcesja, tymczasem w praktyce ma ona najmniejsze znaczenie/ zastosowanie i znajduje się na końcu muzealnego życia obiektu. Struktura tego rozdziału powinna odzwierciedlać proces zarządzania zbiorami , zgodny ze standardem Spectrum wg następującej kolejności: 1. definicje zbiorów, muzealiów, depozytów, zbiorów pomocniczych, zbiorów (treści) cyfrowych itd.; 2. nabywanie zbiorów – wskazanie na zasadność działania w oparciu o przejrzystą politykę gromadzenia zbiorów, obowiązek zapewnienia legalności nabycia, wyjaśnienia tytułu prawnego, badań proveniencyjnych, w tym: a) wprowadzenie ulg podatkowych od darowizn na rzecz muzeów w ustawach podatkowych;	ROZDZIAŁ 4. ZBIORY MUZEALNE Art. 21 [Rodzaje zbiorów] 1. Zbiorami muzealnymi są nieruchomości i rzeczy ruchome, a także utwory lub treści cyfrowe, gromadzone przez muzeum w statutowo określonym zakresie i wpisane do księgi inwentarza muzealiów, ewidencji zbiorów pomocniczych i księgi depozytów, w celu ich długotrwałej ochrony. 2. Zbiorami muzealnymi są: a) Muzealia – obiekty stanowiące dobra kultury oraz utwory i treści cyfrowe posiadające wartość historyczną, artystyczną lub naukową stanowiące własność muzeum i wpisane do inwentarza muzealiów. b) Zbiory pomocnicze wpisane do rejestrów pomocniczych, niezakwalifikowane do wpisu do księgi inwentarza muzealiów. c) Depozyty będące rzeczami ruchomymi, znajdującymi się w posiadaniu muzeum, stanowiące własność innego podmiotu i wpisane do księgi depozytów na podstawie: umowy depozytu albo decyzji administracyjnej (np. decyzji wojewódzkiego konserwatora zabytków)

Uwagi do projektu nowelizacji ustawy o muzeach – wersja listopad 2025 r.				
L.p.	Miejsce w tekście (ogólne / art., ust., pkt)	Zgłaszający	Treść uwagi	Propozycja nowego zapisu
			b) odrębne wymogi dla nabywania zbiorów/treści cyfrowych; 3. ewidencjonowanie (dokumentacja zbiorów); 4. udostępnianie zbiorów: kwerendy, udostępnianie odwzorowań, odpłatności, ulgi – na zasadach możliwie szerokiego i równego dostępu z zachowaniem wymogów bezpieczeństwa; a) w zakresie punktu powyżej należy rozważyć rozszerzenie dozwolonego użytku z ustawy o prawie autorskim np. o eksponowanie przez muzea rejestrowe obiektów nie będących ich własnością (np. użyczonych), rozszerzenie przepisów o dziełach osieroconych uwzględniające specyfikę muzeów i ich obecności online; b) wprowadzenie zmiany przepisów o VAT, które obecnie uniemożliwiają muzeom świadczenie nieodpłatnych usług w zakresie choćby udostępniania odwzorowań cyfrowych; 5. Przenoszenie zbiorów: wystawy, użyczenia; 6. Deakcesja: skreślenia z ewidencji i zasady, na jakich to się ma odbywać. Definicje: Definicja zbiorów i muzealiów powinna uwzględniać specyfikę poszczególnych instytucji muzealnych, ale również w odniesieniu do definicji zabytków, archiwaliów, dóbr kultury podanych w ustawach: o ochronie zabytków, o restytucji narodowych dóbr kultury, o narodowym zasobie archiwalnym. W obecnych przepisach (w samej ustawie i rozporządzeniach) zamiennie stosuje się określenia	lub dowody rzeczowe przekazane w wyniku czynności organu (np. postanowienia sądu, prokuratury, policji) 3. W przypadku muzeum nieposiadającego osobowości prawnej, muzealiami są zbiory muzealne, posiadające wartość historyczną, artystyczną lub naukową stanowiące własność podmiotu, który utworzył muzeum, oraz wpisane do inwentarza muzealiów w związku z działalnością określoną w regulaminie muzeum. 4. Własność muzealiów ... (wskazanie definicji przez ustawodawcę) 5. Muzealia zgromadzone w muzeach, o których mowa w art. 5 ust. 2 i 3, stanowią dobra narodowe. 6. Ze względu na szczególny status muzealiów, o którym mowa w ust. 4 powyżej, przepisy niniejszej ustawy mają pierwszeństwo w zakresie ewidencjonowania i kwalifikowania muzealiów nad ustawą o narodowym zasobie archiwalnym, ustawą o narodowym zasobie bibliotecznym oraz ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (art. 11 pkt 2), co oznacza, że do rejestru zabytków nie wpisuje się zabytku wpisanego do inwentarza muzeum ani nie przekazuje się muzealiów do archiwum państwowego. 7. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego określi, w drodze rozporządzeń:

Uwagi do projektu nowelizacji ustawy o muzeach – wersja listopad 2025 r.				
L.p.	Miejsce w tekście (ogólne / art., ust., pkt)	Zgłaszający	Treść uwagi	Propozycja nowego zapisu
			„zabytki”, „zbiory i „muzealia” w odniesieniu do tych samych obiektów. Należy to ujednolicić i konsekwentnie stosować. Zbiory muzealne – to zbiór dóbr kultury: muzealiów, zbiorów pomocniczych, zbiorów specjalnych, archiwaliów, zbiorów bibliotecznych, przechowywanych w muzeach. Muzealia to odrębna kategoria dóbr kultury o statusie dóbr narodowych, która może swobodnie łączyć w sobie cechy zabytków, archiwaliów itd. Dyrektor muzeum oraz specyfika tegoż muzeum determinują proces kwalifikowania wszelkich ruchomości, utworów i treści cyfrowych jako muzealia. Aparat pojęciowy w ustawie powinien wykluczyć wątpliwości interpretacyjne i określić relacje definicji zabytku, archiwaliów i muzealiów na gruncie ustaw o ochronie zabytków, o narodowym zasobie archiwalnym i ustawy o muzeach. W zakresie ewidencjonowania i kwalifikowania muzealiów, należy ustalić pierwszeństwo przepisów, którym podlegają zbiory muzealne, analogicznie do muzealiów posiadających cechy zabytków, a niebędących zabytkami (nie wpisanych do rejestru). Wpis do Inwentarza, tak samo jak z zabytkami, powinien zapewniać trwałość posiadania tychże w zbiorach muzeów i wyłączać je jako muzealia spod zapisów ustaw o zasobie archiwalnym i bibliotecznym, by je do tychże instytucji przekazywać. Natomiast wpis do ewidencji archiwaliów lub zbiorów bibliotecznych powinien uwzględniać specyfikę tychże, tj. powinien uwzględniać zasady ewidencjonowania określone w ustawie o narodowym zasobie archiwalnym i bibliotecznym. Należy również	a) zakres, formy i sposób ewidencjonowania zbiorów muzealnych, wskazując w szczególności rodzaj i dopuszczalne formy dokumentacji ewidencyjnej, wymagania, jakim powinno odpowiadać prowadzenie tej dokumentacji, sposób oznakowania zbiorów muzealnych oraz zasady cyklicznej kontroli zgodności dokumentacji ewidencyjnej zbiorów muzealnych ze stanem faktycznym; b) tryb postępowania, w tym wydawania decyzji i zakres wymaganej dokumentacji zbiorów muzealnych w przypadku: c) skreślenia z księgi inwentarza muzealiów w wyniku ich darowizny, zamiany lub sprzedaży lub skreślenia z księgi inwentarza muzealiów w wyniku wyroku nakazującego zwrot na terytorium państwa Unii Europejskiej rzeczy wpisanej do inwentarza muzealiów muzeum będącego instytucją kultury, stanowiącej zagraniczne narodowe dobro kultury, o którym mowa w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 25 maja 2017 r. o restytucji narodowych dóbr kultury lub skreślenia z księgi inwentarza muzealiów wpisu dotyczącego obiektu będącego zabytkiem, w rozumieniu ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z 23.07.2003 r, z zastrzeżeniem warunku wpisania go do rejestru

Uwagi do projektu nowelizacji ustawy o muzeach – wersja listopad 2025 r.				
L.p.	Miejsce w tekście (ogólne / art., ust., pkt)	Zgłaszający	Treść uwagi	Propozycja nowego zapisu
			doprecyzować kwestię, który organ podejmuje decyzje ws. wywozu muzealiów (archiwaliów i zbiorów bibliotecznych). Rodzaje zbiorów uwzględniające różnorodność dziedzictwa kulturowego i naturalnego gromadzonego przez muzea: Muzea gromadzą dobra materialne i niematerialne, obiekty <i>born digital</i>, archiwalia, zabytki archeologiczne, zbiory przyrodnicze, wytwory techniki, dzieła sztuki współczesnej, wzornictwo, projekty architektoniczne, przedmioty pozyskane w ramach <i>rapid response collecting</i> a więc także obiekty nie stanowiące świadectwa minionej epoki; dzieła wykonane z materiałów nietrwałych lub w ogóle istniejące wyłącznie wirtualnie, utwory audiowizualne, licencje i prawa autorskie. Obiekty dziedzictwa cyfrowego: dane wytwarzane (wykonane/stworzone), dostarczane i przechowywane w postaci cyfrowej, wchodzące w skład zbiorów muzealnych, do których muzeum posiada tytuł prawny, wpisane do księgi inwentarza muzealiów, księgi depozytów lub księgi licencji, w tym dobra łączące cechy materialne i niematerialne (treści cyfrowe). Własność muzealiów: Ustawa powinna doprecyzować podstawy wpisu do Inwentarza - odsyłając m.in. do przepisów prawa Kodeks Cywilny, Dział III, Rozdział I (Dz.U.2020.1740 tj.). W piśmiennictwie oraz orzecznictwie "wpis do inwentarza muzealiów jest (...) czynnością faktyczną	zabytków lub w przypadku likwidacji muzeum; d) warunki, sposób i tryb przenoszenia zbiorów muzealnych, z uwzględnieniem warunków i sposobu przenoszenia oraz przechowywania ich w nowym miejscu; e) w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, szczegółowy zakres i tryb zabezpieczania zbiorów muzealnych przed pożarem, kradzieżą i innym niebezpieczeństwem grożącym zniszczeniem lub utratą muzealiów, z uwzględnieniem rodzaju muzeów (muzea rejestrowane, muzea będące instytucjami kultury, muzea niebędące instytucjami kultury); f) w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, sposoby przygotowania zbiorów muzealnych do ewakuacji w razie powstania zagrożenia - mając na względzie niedopuszczenie do sytuacji, w której muzealia mogą być utracone, uszkodzone lub zniszczone, oraz ochronę miejsca przechowywania i eksponowania muzealiów oraz ich ochronę w czasie transportu, a także status prawny oraz zakres działalności statutowej albo regulaminowej muzeów i szczególne obowiązki wynikające z wpisu do rejestru, o którym mowa w art. 13. g) w porozumieniu z ministrem ds. cyfryzacji, zakres i tryb zabezpieczania

Uwagi do projektu nowelizacji ustawy o muzeach – wersja listopad 2025 r.				
L.p.	Miejsce w tekście (ogólne / art., ust., pkt)	Zgłaszający	Treść uwagi	Propozycja nowego zapisu
			(materialno-techniczną) konstytuującą domniemanie (domniemanie wynikające z dokumentu urzędowego), że objęte tym wpisem rzeczy ruchome lub nieruchomości stanowią własność muzeum (a w przypadku muzeum prywatnego - założyciela tego muzeum)". Jest to zatem domniemanie "własności muzeum" (a w przypadku muzeum prywatnego - założyciela tego muzeum). Wyłączna własność muzealiów a dzieła born digital / licencje: Tytuł prawny, w domyśle, upoważniający do trwałej opieki (zachowania) i korzystania z obiektu. W kontekście trwałości, która wpisana jest w istotę kolekcji muzealnej, wskazane byłoby wprowadzenie zapisu uniemożliwiającego odwołanie licencji udzielonej muzeum na czas nieoznaczony. Zaproponowany projekt w brzmieniu „stanowiące wyłączną własność muzeum” wyklucza utwory, do których muzeum ma wyłącznie licencję, nie nabyło własności. Definicję „własności muzealiów” należy rozszerzyć o doprecyzowanie prawa własności do nieruchomości i rzeczy ruchomych, a prawo autorskie i/lub licencję do utworów niematerialnych tj. prawo do korzystania z utworu i innych wytworów nie będących utworami.	zbiorów niematerialnych, w tym zbiorów /treści cyfrowych.
13.	Art. 23 [Zbywanie, zamiana]	PSIM	Postulujemy rezygnację z dwustopniowej procedury wykreślenia muzealiów z inwentarza w przypadku darowizn i zamiany pomiędzy muzeami państwowymi i	Art. 23 [Zbywanie, zamiana] 1. Muzea państwowe i samorządowe mogą dokonywać zamiany, sprzedaży lub

Uwagi do projektu nowelizacji ustawy o muzeach – wersja listopad 2025 r.				
L.p.	Miejsce w tekście (ogólne / art., ust., pkt)	Zgłaszający	Treść uwagi	Propozycja nowego zapisu
			samorządowymi. MKiDN mógłby wydawać jednorazowo decyzję na podstawie art. 23 (dar, zamiana) i art. 24 (zmiana statusu prawnego tj. zmiana właściciela). Obecnie są to dwie decyzje administracyjne, które powodują nadmiar zbędnych formalności i wpis tego samego obiektu w inwentarzach obu muzeów.	darowizny muzealiów, po uzyskaniu pozwolenia ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego. 2. Pozwolenie na zamianę, sprzedaż lub darowiznę muzealiów może być udzielone tylko w uzasadnionych przypadkach, a środki uzyskane ze sprzedaży muzealiów mogą być przeznaczone wyłącznie na uzupełnienie zbiorów muzeum. 3. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, po zasięgnięciu opinii Rady do Spraw Muzeów i Miejsc Pamięci Narodowej, może wydać pozwolenie na zamianę, sprzedaż lub darowiznę muzealiów na wniosek dyrektora muzeum zaopiniowany przez radę muzeum, a w przypadku zamiany lub darowizny muzealiów pomiędzy muzeami publicznymi może wydać równocześnie pozwolenie o skreśleniu muzealiów z inwentarza w trybie art. 24 ust.1 pkt 1)
14.	Art. 24 [Skreślenie z inwentarza] ust.1.	PSIM	Uważamy, że należy doprecyzować zapisy dotyczące „zniszczenia” oraz „błédnego wpisania do inwentarza”, niekoniecznie w samej treści ustawy, ale na pewno w rozporządzeniu ws. zasad ewidencjonowania zbiorów w muzeach, które również wymaga aktualizacji.	Art. 24 [Skreślenie z inwentarza] 1. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, na wniosek dyrektora muzeum państwowego lub samorządowego, wydaje pozwolenie na skreślenie z inwentarza, w razie: 1) zmiany statusu prawnego muzealium; 2) zniszczenia w stopniu uniemożliwiającym konserwację lub rekonstrukcję, w wyniku którego muzealium utraciło wartość historyczną, artystyczną lub naukową;

Uwagi do projektu nowelizacji ustawy o muzeach – wersja listopad 2025 r.				
L.p.	Miejsce w tekście (ogólne / art., ust., pkt)	Zgłaszający	Treść uwagi	Propozycja nowego zapisu
				3) błędnego wpisania do inwentarza muzealiów, w tym: a) wpisania bez podstawy prawnej i bez przeniesienia prawa własności na muzeum, b) wpisania przedmiotu kwalifikującego się do ewidencji pomocniczej, c) scalenia obiektu z odrębnych elementów, wpisanych dotychczas pod różnymi numerami inwentarzowymi; d) wygaśnięcia licencji do obiektu wytworzonego w technice wyłącznie cyfrowej. 4) nowych ustaleń naukowych dotyczących wartości historycznej, artystycznej lub naukowej muzealiów lub zmiany ich funkcji; 5) zmiany zasad inwentaryzowania muzealiów; 6) wydania prawomocnego wyroku nakazującego muzeum wydanie muzealium ze względu na istnienie prawa własności innej osoby do muzealium, o ile droga postępowania przed Sądem Najwyższym została wyczerpana lub nie przystuguje. 1a. Kradzież albo zaginięcie muzealium nie stanowią podstawy do skreślenia z inwentarza, i takie muzealia: a) należy opisać jako „brak” ze wskazaniem podstawy uznania za brak, w tym

Uwagi do projektu nowelizacji ustawy o muzeach – wersja listopad 2025 r.				
L.p.	Miejsce w tekście (ogólne / art., ust., pkt)	Zgłaszający	Treść uwagi	Propozycja nowego zapisu
				zgłoszenia zaginięcia lub kradzieży do organów ścigania; b) muzealia utracone w wyniku kradzieży lub zaginięcia są wyłączone z okresowej kontroli zgodności dokumentacji ewidencyjnej ze stanem faktycznym, sprawozdań nt. posiadanego zbioru i obowiązku uzgadniania sald 2. W razie stwierdzenia błędnego wpisania do inwentarza muzealiów, skreślenie może być nakazane decyzją ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, po uzgodnieniu z Radą do Spraw Muzeów i Miejsc Pamięci Narodowej. 2a. Przepis ust. 2 stosuje się również do inwentarza muzealiów muzeów, o których mowa w art. 6 ust. 6, przy czym uzgodnienie z Radą do Spraw Muzeów i Miejsc Pamięci Narodowej nie jest wymagane. 2b. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 6, stroną postępowania jest również osoba, na rzecz której zapadł wyrok. 2c. Podmiot, o którym mowa w ust. 2a, zobowiązany jest do złożenia oświadczenia o sposobie wykonywania prawa własności muzealium, co do którego toczy się postępowanie. 2d. Pozwolenie na skreślenie z inwentarza może być wydane z zastrzeżeniem warunku wpisania muzealium do inwentarza innego muzeum państwowego albo samorządowego bądź pozostawienia w depozycie muzeum, z

Uwagi do projektu nowelizacji ustawy o muzeach – wersja listopad 2025 r.				
L.p.	Miejsce w tekście (ogólne / art., ust., pkt)	Zgłaszający	Treść uwagi	Propozycja nowego zapisu
				którego inwentarza jest skreślane, na okres nie dłuższy niż 7 lat od dnia, w którym decyzja stanie się ostateczna. 2e. Po wydaniu pozwolenia na skreślenie z inwentarza muzealium będącego zabytkiem, co do którego nie zastrzeżono warunku wpisania do inwentarza innego muzeum państwowego bądź samorządowego, wojewódzki konserwator zabytków, w terminie 30 dni od daty doręczenia decyzji ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, może wszcząć z urzędu postępowanie w sprawie wpisu tego muzealium do rejestru zabytków. Informację o wszczęciu postępowania wojewódzki konserwator zabytków przekazuje dyrektorowi muzeum, z inwentarza którego muzealium ma być skreślone. Uptyw terminu określonego w zdaniu pierwszym nie wyłącza stosowania przepisu art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2024 r. poz. 1292 i 1907) 2f. Skreślenia dokonuje się z datą, w której pozwolenie stało się prawomocne, a warunek, o którym mowa w ust. 2d, o ile został zastrzeżony, spełniony. W przypadku, o którym mowa w ust. 2e, skreślenia dokonuje się z datą, w której postępowanie prowadzone przez organ ochrony zabytków zostanie ostatecznie zakończone.

Uwagi do projektu nowelizacji ustawy o muzeach – wersja listopad 2025 r.				
L.p.	Miejsce w tekście (ogólne / art., ust., pkt)	Zgłaszający	Treść uwagi	Propozycja nowego zapisu
				2g. Do dnia skreślenia z inwentarza, muzealium pozostaje w muzeum. Przepisy art. 835 do 845 księgi trzeciej tytułu XXVIII ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2024 r. poz. 1061) stosuje się odpowiednio. 2h. Muzeum, z którego inwentarza muzealium zostało skreślone, w związku ze zmianą statusu prawnego, wynikającą z prawomocnego wyroku sądu powszechnego ustalającego własność muzealium na rzecz innych niż to muzeum osób lub wyroku nakazującego muzeum wydanie muzealium ze względu na istnienie prawa własności innej osoby do muzealium, przysługuje prawo pierwokupu tego muzealium w terminie 6 miesięcy od dnia zgłoszenia skorzystania z prawa pierwokupu. 3. Pozwolenie, o którym mowa w ust. 1, wydaje się po zasięgnięciu opinii Rady do Spraw Muzeów i Miejsc Pamięci Narodowej. 3a. Zmiany w inwentarzu muzealiów wynikające z konieczności dokonania sprostowania błędu pisarskiego lub rachunkowego bądź innych oczywistych omyłek, w zakresie opisu samego muzealium jego wymiarów, techniki lub autorstwa, jak również zmiany wynikające z nowych ustaleń naukowych, niewpływających na klasyfikację obiektu jako muzealium dokonuje dyrektor muzeum lub upoważniony przez niego pracownik muzeum.

Uwagi do projektu nowelizacji ustawy o muzeach – wersja listopad 2025 r.				
L.p.	Miejsce w tekście (ogólne / art., ust., pkt)	Zgłaszający	Treść uwagi	Propozycja nowego zapisu
				4. W przypadku, o którym mowa w ust. 2e, nie stosuje się przepisu art. 11 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2021 r. poz. 710 i 954). 5. (uchylony) 5a. Uptyw terminu, o którym mowa w ust. 2e, nie wyłącza stosowania przepisu art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. 6. W przypadku wydania na podstawie art. 39 ust. 1 lub art. 43 ust. 1 ustawy z dnia 25 maja 2017 r. o restytucji narodowych dóbr kultury (Dz.U. z 2019 r. poz. 1591) pozwolenia na stały wywóz za granicę rzeczy wpisanej do inwentarza muzealiów muzeum będącego instytucją kultury skreśla się ją z inwentarza z dniem, w którym wywóz stał się dopuszczalny. 7. W przypadku wydania wyroku nakazującego zwrot na terytorium państwa Unii Europejskiej rzeczy wpisanej do inwentarza muzealiów muzeum będącego instytucją kultury, stanowiącej zagraniczne narodowe dobro kultury, o którym mowa w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 25 maja 2017 r. o restytucji narodowych dóbr kultury, skreśla się ją z inwentarza z dniem, w którym wyrok stał się prawomocny.
15.	Art. 24 ust.1a.	PSIM	W przypadku kradzieży lub zaginięcia, należy doprecyzować jaki status prawny mają te muzealia jak należy je traktować w przypadku uzgadniania bilansu w ramach inwentaryzacji zbiorów i środków trwałych.	Propozycja ujednoliconego zapisu w wierszu 14 tabeli

Uwagi do projektu nowelizacji ustawy o muzeach – wersja listopad 2025 r.				
L.p.	Miejsce w tekście (ogólne / art., ust., pkt)	Zgłaszający	Treść uwagi	Propozycja nowego zapisu
			Zapis ten należy skonsultować z biegłymi z dziedziny księgowości i finansów. 1a. Kradzież albo zaginięcie muzealium nie stanowią podstawy do skreślenia z inwentarza, i takie muzealia: a) należy opisać jako „brak” ze wskazaniem podstawy uznania za brak, w tym zgłoszenia zaginięcia lub kradzieży do organów ścigania; b) muzealia utracone w wyniku kradzieży lub zaginięcia są wyłączone z okresowej kontroli zgodności dokumentacji ewidencyjnej ze stanem faktycznym, sprawozdań nt. posiadanego zbioru i obowiązku uzgadniania sald.	
16.	Art.24. ust.2h	PSIM	W ustawie należy wskazać max. termin / czas jaki muzeum ma na zakup takiego obiektu, który utraciło wyniku postępowania sądowego. Czasami są to obiekty o wysokiej wartości rynkowej, a muzea nie mają w swoim budżecie środków na ich wykupienie. Muzeum musi mieć czas na zebranie funduszy. Poza tym przepis ten nie może naruszać praw własności nowego właściciela, a zatem nie może na wieczność zamrozić takiego obiektu w sprzedaży rynkowej. Ponadto, aby przepis ten – w założeniu słuszny – miał przełożenie na praktykę należy rozważyć możliwości rozszerzenia przepisów dotyczących Funduszu Reprywatyzacji i przygotowywanych przez Ministerstwo Finansów zestawień na temat szacunkowych kwot z tytułu wypłat odszkodowań dla byłych właścicieli	Propozycja ujednoliconego zapisu w wierszu 14 tabeli

Uwagi do projektu nowelizacji ustawy o muzeach – wersja listopad 2025 r.				
L.p.	Miejsce w tekście (ogólne / art., ust., pkt)	Zgłaszający	Treść uwagi	Propozycja nowego zapisu
			mienia bezprawnie przejętego przez Skarb Państwa na podstawie dekretów i ustaw nacjonalizacyjnych, z wyszczególnieniem kwot z tytułu odsetek od zasądzonych odszkodowań oraz kosztów procesowych.	
17.	Art.24. ust.3a	PSIM	Propozycja zapisu art. 24 ust 3a. „Zmiany w inwentarzu muzealiów wynikające z konieczności dokonania sprostowania błędu pisarskiego lub rachunkowego bądź innych oczywistych omyłek dokonuje muzeum.” Zastąpić: 3a. Zmiany w inwentarzu muzealiów wynikające z konieczności dokonania sprostowania błędu pisarskiego lub rachunkowego bądź innych oczywistych omyłek, w zakresie opisu samego muzealium jego wymiarów, techniki lub autorstwa, jak również zmiany wynikające z nowych ustaleń naukowych, niewpływających na klasyfikację obiektu jako muzealium, dokonuje dyrektor muzeum lub upoważniony przez niego pracownik muzeum.” „Upoważniony pracownik muzeum” – warto na tym etapie wprowadzenie do ustawy stanowiska „inventaryzatora” do grupy zawodowej muzealników. Zazwyczaj to tym pracownikom dyrektor powierza nadzór nad ewidencją i zbiorami, oraz odpowiedzialność za okresowe kontrole.	Propozycja ujednoliconego zapisu w wierszu 14 tabeli
18.	Art. 24b.	PSIM	Mamy wątpliwości na jakiej podstawie MKiDN może nakazać właścicielowi rzeczy pozostawienie obiektu w	Brak propozycji zapisu, wymaga pogłębionej dyskusji.

Uwagi do projektu nowelizacji ustawy o muzeach – wersja listopad 2025 r.				
L.p.	Miejsce w tekście (ogólne / art., ust., pkt)	Zgłaszający	Treść uwagi	Propozycja nowego zapisu
			depozycie muzeum w przypadku wyroku sądowego nakazującego zwrot tej rzeczy. Na jakiej podstawie muzeum ma prawo odmówić wydania takiej rzeczy, jeśli bardzo mu zależy na dalszym jej posiadaniu / przechowywaniu? Koncepcja depozytu koniecznego nie istnieje w kodeksie cywilnym. Projekt ustawy tworzy nowy rodzaj umowy przechowania i zobowiązania do wzajemnych świadczeń pomiędzy muzeum a właścicielem rzeczy na zasadzie przymusu, co zdaje się być niezgodne z art. 353 KC (dotyczącym swobody zawierania umów i zasad współżycia społecznego). Właściciel nie dość, że nie będzie mógł odebrać obiektu po odzyskaniu prawa jego własności, to jeszcze będzie musiał płacić muzeum za opiekę nad tym obiektem. Przy kilkuletnim depozycie i „odpowiednim” przeliczeniu kosztów przez muzea mogą to być zaporowe kwoty. Zwłaszcza, że nie jest to opcja, tylko obowiązek. To oczywiście może skutecznie zniechęcać do roszczeń restytucyjnych, ale czy w ten sposób nie narusza swobód obywateli do dochodzenia swoich praw? Konieczne należy dodać zapis, że muzea mogą przyjmować konieczne depozyty tylko, jeśli mają takie możliwości (przestrzeń magazynową, zasoby, personel) i nie zakłóci to normalnego funkcjonowania instytucji. Ponadto, jeśli do depozytu miałyby być przekazane większa liczba obiektów (np. zbiory likwidowanego muzeum) powinna być wskazana możliwość zastosowania jakiegoś rodzaju uproszczonej ewidencji lub przedłużenia czasu na tę ewidencję.	

Uwagi do projektu nowelizacji ustawy o muzeach – wersja listopad 2025 r.				
L.p.	Miejsce w tekście (ogólne / art., ust., pkt)	Zgłaszający	Treść uwagi	Propozycja nowego zapisu
			Nie wszystkie muzea ubezpieczają swoje zbiory, po to inwestują w zabezpieczenia i ochronę, aby zminimalizować ryzyko i ograniczyć horrendalne koszty polis ubezpieczeniowych. Z zasady muzea nie wykupują polis dla obiektów składanych do przechowania. Zapis tego art. po zmianach i wykluczeniu ww. wątpliwości, pozwoliłby wreszcie korzystać z depozytów urzędowych składanych przez organy ścigania i urzędy konserwatorskie (ekspozycja, konserwacja, udostępnianie i użyczenie). Obecnie muzea mają niewielkie możliwości korzystania z tych przedmiotów i narażają się na ryzyko ewentualnych roszczeń z tytułu odszkodowania za przechowane przedmioty. Art. 24b. powinien przede wszystkim dobrowolności po stronie muzeów i nieingerowania w tak istotny sposób w prawa własności. Propozycja zapisu art. 24b ust. 1 pkt. 3) nie wyłącza stosowania Ustawy o niepodjętych depozytach. Zgodnie z KC umowa przechowania na czas nieokreślony może być wypowiedziana przez obie strony. W projekcie nowelizacji ustawy o muzeach jedynie wydłuża się termin do 3 lat. To z punktu widzenia muzeów nie jest korzystne, bo najpierw będą musiały przejść przez okres wypowiedzenia a potem jeszcze kolejny okres przewidziany w ustawie o niepodjętych depozytach (łącznie 6,5 roku).	
19.	Art.24c ust.5.	PSIM	Treść tego zapisu jest niekompletna i zostawia muzea z nierozwiązanym problemem. Ustawa o muzeach w tej	Art.24c ust.5.

Uwagi do projektu nowelizacji ustawy o muzeach – wersja listopad 2025 r.				
L.p.	Miejsce w tekście (ogólne / art., ust., pkt)	Zgłaszający	Treść uwagi	Propozycja nowego zapisu
			części powinna wskazać konkretne przepisy, które dopuszczają przyjmowanie broni palnej w depozyt i zasady postępowania z nią. Podobnie jak z przyjmowaniem do przechowania zabytków i innych dóbr kultury, na podstawie przepisów ustawy o restytucji narodowych dóbr kultury (art. 23) lub ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (art. 35 ust. 3). Właściwą wydaje się być ustawa z 21 maja 1999 r. o broni i amunicji, ale w niej nigdzie nie ma mowy o oddawaniu broni o cechach zabytkowych do przechowania do muzeum. Wg wspomnianej ustawy tylko Policja lub Żandarmeria Wojskowa mogą przyjmować broń do depozytu. Kwestia gromadzenia broni przez muzea jest lakonicznie wspomniana w art. 11 pkt 1) i odnosi się wyłącznie do braku wymogów dotyczących pozwolenia na broń w zbiorach muzealnych.	5. Muzea mogą przyjmować broń palną w depozyt jedynie w przypadkach określonych odrębnymi przepisami ... [należy wskazać te odrębne przepisy]
20.	Art. 24d.ust.2 -3.	PSIM	Zakres, formy i sposób ewidencjonowania i znakowania zbiorów mają być określone w akcie wykonawczym (rozporządzeniu) a nie w samej ustawie, skąd potrzeba wprowadzenia wyjątku w zakresie broni? Ponadto, przepis narzuca muzeom obowiązek ewidencjonowania broni palnej jako muzealiów. Tymczasem, do zbiorów trafiają destrukty (np. relikty długo zalegające w ziemi, niekompletne), których stan zachowania uniemożliwia ich trwałego przechowywania w zbiorach. Takie obiekty, zgodnie z	

Uwagi do projektu nowelizacji ustawy o muzeach – wersja listopad 2025 r.				
L.p.	Miejsce w tekście (ogólne / art., ust., pkt)	Zgłaszający	Treść uwagi	Propozycja nowego zapisu
			polityką gromadzenia zbiorów w danym muzeum mogą być kierowane do rejestrów pomocniczych a nie do inwentarzy muzealiów. Przepis powinien dopuszczać taką ewentualność na podstawie bezpłatnych dla muzeów publicznych ekspertyz sporządzone przez właściwe organy (np. WKZ w porozumieniu z Policją lub Centralnym Laboratorium Kryminalistycznym). Czym różni się obowiązek „trwałego oznaczenia numerem inwentarzowym” od dotychczasowego „możliwie trwałego oznaczenia”?	
21.	Art.24d. ust.4-5.	PSIM	W muzeach wielooddziałowych/wielodziałowych broń palna może znajdować się pod opieką kilku różnych jednostek organizacyjnych, kierowanych przez różne osoby, zatem dyrektor musi upoważnić w tym zakresie więcej niż jedną osobę i ustawa powinna to dopuszczać. Brak informacji o tym, czy broń palną można użyczać pomiędzy muzeami. Ustawa powinna wskazać rodzaj tych muzeów oraz zasady udostępniania / użyczenia i odpowiedzialności. Czy w tym przypadku użyczenie może być dopuszczalne po uzyskaniu pozytywnej opinii Policji?	
22.	Art.25 [Opłaty]	PSIM	Proponujemy złagodzenie tego zapisu z „pobiera opłaty” na „może pobierać opłaty”.	Art.25 [Opłaty] 1. Muzeum może pobierać opłaty za przygotowanie i udostępnianie zbiorów do celów innych niż zwiedzanie, w szczególności za:

Uwagi do projektu nowelizacji ustawy o muzeach – wersja listopad 2025 r.				
L.p.	Miejsce w tekście (ogólne / art., ust., pkt)	Zgłaszający	Treść uwagi	Propozycja nowego zapisu
				a) kopiowanie i sporządzanie reprodukcji lub fotografii, b) udostępnianie w ramach kwerend, udostępnianie informacji o zbiorach, c) przygotowywanie zbiorów do użyczenia oraz za najem zbiorów. 2. Wysokość opłat, o których mowa w ust. 1, ustala dyrektor muzeum. W uzasadnionych przypadkach dyrektor muzeum może ustalić opłatę ulgową lub zwolnić z opłaty. 3. Nie pobiera się opłat za użyczenia muzealiów między muzeami krajowymi oraz, pod warunkiem wzajemności, między muzeami z siedzibą w państwach członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej oraz w państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym. 4. W przypadku ustalania i pobierania opłat za czynności, o których mowa w ust. 1, podejmowane w ramach udostępniania informacji sektora publicznego do ponownego wykorzystywania stosuje się przepisy ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o otwartych danych i ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego (Dz.U.2021 poz. 1641).
23.	Art. 25a [Wizerunki muzealiów]	PSIM	Proponujemy zmienić tytuł tego artykułu na „Odwzorowania zbiorów muzealnych” i uwzględnić w tym zapisie inne obiekty poza muzealiami.	Art. 25a [Odwzorowania zbiorów muzealnych i udostępnienie informacji o zbiorach] 1. Odwzorowania zbiorów muzealnych mogą być utrwalone i przechowywane na informatycznych nośnikach danych w

Uwagi do projektu nowelizacji ustawy o muzeach – wersja listopad 2025 r.				
L.p.	Miejsce w tekście (ogólne / art., ust., pkt)	Zgłaszający	Treść uwagi	Propozycja nowego zapisu
			Należy rozważyć rozszerzenie dozwolonego użytku z ustawy o prawie autorskim (art. 33) np. o eksponowanie przez muzea rejestrowane obiektów nie będących ich własnością (np. użyczonych w depozyt), rozszerzenie przepisów o dziełach osieroconych uwzględniające specyfikę muzeów i ich obecności online. Kwestia ta wymaga omówienia ze specjalistami z dziedziny prawa autorskiego. Należy rozważyć wprowadzenie zmiany przepisów o VAT, które obecnie uniemożliwiają muzeom świadczenie nieodpłatnych usług w zakresie choćby udostępniania odwzorowań cyfrowych;	rozumieniu przepisów ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz.U. z 2021 r. poz. 2070). 2. Muzeum może pobierać opłaty za udostępnianie odwzorowań zbiorów muzealnych, i informacji o zbiorach wykorzystaniem informatycznych nośników danych. Bezpośredni dostęp do odwzorowań zbiorów drogą elektroniczną jest bezpłatny. 3. Wysokość opłat, o których mowa w ust. 2, ustala dyrektor muzeum. W uzasadnionych przypadkach dyrektor muzeum może ustalić opłatę ulgową lub zwolnić z opłaty. 4. W przypadku ustalania i pobierania opłat za udostępnianie odwzorowań zbiorów z wykorzystaniem informatycznych nośników danych jako informacji sektora publicznego do ponownego wykorzystywania stosuje się przepisy ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o otwartych danych i ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego (Dz.U.2021 poz. 1641).
24.	Art. 26 [Likwidacja muzeum]	PSIM	W celu uporządkowania samej ustawy warto przenieść ten artykuł do części opisującej organizację muzeów.	
25.	Art.27 [Delegacja]	PSIM	Zmiana tytułu na Art. 27 [Likwidacja muzeum państwowego] Artykuł ten dotyczy likwidacji muzeum państwowego. W celu uporządkowania samej ustawy warto przenieść ten artykuł (razem z art. 26 i 26a) do części opisującej	

Uwagi do projektu nowelizacji ustawy o muzeach – wersja listopad 2025 r.				
L.p.	Miejsce w tekście (ogólne / art., ust., pkt)	Zgłaszający	Treść uwagi	Propozycja nowego zapisu
			organizację muzeów. Należy doprecyzować warunki likwidacji innych niż państwowe muzea.	
26.	Art. 29	PSIM	Brak komentarza.	Art. 29 [Przenoszenie] 1. Zbiory muzealne mogą być przenoszone poza teren muzeum, w którym są wpisane do dokumentacji ewidencyjnej: 1) za zgodą dyrektora muzeum, w przypadku: a) przenoszenia w celu użyczenia, najmu lub oddania w depozyt innym muzeom z zastrzeżeniem art. 25 ust. 3), b) potrzeby konserwacji, digitalizacji lub badań, c) zapewnienia bezpieczeństwa, d) ekspozycji na wystawach, pokazach związanych z działalnością edukacyjną, w tym organizowane przez inne podmioty niż muzea; 2) za zgodą podmiotu, o którym mowa w art. 5 ust. 1, oraz dyrektora, w przypadkach niewymienionych w pkt 1, w szczególności najmu na rzecz innych podmiotów niż muzea, jeżeli przeniesienie nie wpłynie ujemnie na działalność statutową muzeum i bezpieczeństwo przenoszonych zbiorów. 2. W przypadku wątpliwości zasadności przeniesienia, o którym mowa w ust.2), dyrektor muzeum może zasięgnąć opinii właściwego dla siedziby muzeum WUOZ.

Uwagi do projektu nowelizacji ustawy o muzeach – wersja listopad 2025 r.				
L.p.	Miejsce w tekście (ogólne / art., ust., pkt)	Zgłaszający	Treść uwagi	Propozycja nowego zapisu
27.	Art. 30 [Zakaz egzekucji]	PSIM	Nie mamy pewności, czy zapis dotyczący „egzekucji świadczeń niepieniężnych” nie jest sprzeczny z zapisami art. 24 o wykreśleniu z inwentarza na podstawie prawomocnego orzeczenia sądowego. Czy taki zapis oznacza, że muzeum ma spłacić roszczenie a nie wydawać / wykreślać muzealiów z inwentarza?	
28.	Art. 31 [Brak kolizji]	PSIM	Zbiory muzealne (muzealia i zbiory pomocnicze) nie powinny podlegać ustawie o narodowym zasobie archiwalnym, wyjaśnienie patrz w komentarzu do artykułu 21 oraz propozycja zapisu.	
29.	ROZDZIAŁ 4A.	PSIM	Oprócz immunitetu muzealnego, rozdział ten powinien również uwzględnić przepisy Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/880 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie wprowadzania i przywozu dóbr kultury, których celem jest zwiększenie ochrony zabytków i przeciwdziałanie ich nielegalnemu obrotowi. Przepisy obowiązują od 28.06.2025 r.	
30.	ROZDZIAŁ 5. MUZEALNICY Art. 32	PSIM	Punktem wyjścia powinny być zadania muzeum wymienione w art. 2. Ustawy o muzeach, i wszyscy pracownicy realizujący te zadania powinny być w grupie muzealników. Na wzór „kuratora wystawy”, ustawodawca powinien również wyróżnić inwentaryzatora w grupie muzealników, gdyż pełni on szczególną funkcję w strukturze organizacyjnej muzeum. Patrz „Słownik encyklopedyczny muzeologii” pod red. André Desvallées i François Mairesse, Warszawa 2020, s.699 i 704, 711.	ROZDZIAŁ 5. MUZEALNICY Art. 32 [Zawodowa grupa muzealników] 1. Pracownicy zatrudnieni w muzeach na stanowiskach, na których realizuje się zadania związane z działalnością określoną w statucie albo regulaminie muzeum tworzą zawodową grupę muzealników. 2. Muzealników realizujących w ramach wykonywanych obowiązków służbowych zadania związane z: 1) gromadzeniem i naukowym opracowywaniem zbiorów,

Uwagi do projektu nowelizacji ustawy o muzeach – wersja listopad 2025 r.				
L.p.	Miejsce w tekście (ogólne / art., ust., pkt)	Zgłaszający	Treść uwagi	Propozycja nowego zapisu
			Na Zachodzie zawód/ funkcja inwentaryzatora (ang. registrar) od dawna jest uznawany i zaliczany do grupy <i>museum professionals</i>. W USA inwentaryzatorzy są niezależni od kuratorów, odpowiadają za ewidencję i ruch zbiorów. Od 1984 r. mają swój własny <i>Code of Ethics for Registrars</i> określający zadania przypisane tej funkcji: zadania w zakresie opracowywania i wdrażania polityk i procedur dotyczących nabywania, administrowania, zarządzania i prezentacji zbiorów. Odpowiadają za nabywanie obiektów, użyczenie, transport, pakowanie, przechowywanie oraz formalności celne i ubezpieczeniowe. [...] Specjalizują się w zarządzaniu informacją, ocenie ryzyka i logistyce. Do ich najważniejszych obowiązków należy tworzenie i zarządzanie dokumentacją ewidencyjną i kontrola zbiorów; Statut UK Registrars Group (1992) idzie dalej: Każda osoba pracująca w muzeum, galerii sztuki, instytucji zajmującej się zbiorami lub podobnej organizacji, której misją jest gromadzenie, konserwacja, interpretacja i/lub eksponowanie obiektów o znaczeniu artystycznym, historycznym lub naukowym, a która ponosi odpowiedzialność za wykonywanie i/lub dokumentowanie jednego lub więcej z następujących działań: 1. Przyjmowanie, nabywanie i zbywanie obiektów; 2. Zarządzanie użyczeniami zbiorów; 3. Opieka nad zbiorami; 4. Pakowanie i logistyka obiektów; 5. Instalacja wystaw; 6. Zarządzanie trasami wystawowymi;	2) urządzaniem wystaw i udostępnianiem zbiorów do celów edukacyjnych i naukowych, 3) organizowaniem badań i ekspedycji naukowych, 4) ewidencjonowaniem, przechowywaniem i kontrolą zbiorów, 5) digitalizacją i udostępnianiem odwzorowań zbiorów, 6) udostępnianiem zbiorów w ramach kwerend i udostępnianiem informacji o zbiorach; 7) udostępnianiem zbiorów na wystawy, 8) prowadzeniem działalności edukacyjnej, artystycznej, upowszechniającej kulturę lub wydawniczej, – zatrudnia się na stanowiskach kustosza dyplomowanego, kustosza, adiunkta i asystenta. 3. Pracownik należący do zawodowej grupy muzealników, któremu powierzono zadanie z zakresu urządzania wystawy, polegające na autorskim opracowaniu i zorganizowaniu wystawy oraz merytorycznym nadzorze nad wystawą pełni funkcję kuratora wystawy. 4. Pracownik należący do zawodowej grupy muzealników, któremu powierzono zadanie z zakresu ewidencjonowania, nabywania, udostępniania zbiorów i okresowej kontroli zbiorów pełni funkcję inwentaryzatora muzealnego. 5. Dyrektor muzeum może powierzyć zadania, o których mowa w ust. 3, osobie nienależącej

Uwagi do projektu nowelizacji ustawy o muzeach – wersja listopad 2025 r.				
L.p.	Miejsce w tekście (ogólne / art., ust., pkt)	Zgłaszający	Treść uwagi	Propozycja nowego zapisu
			7. Kontrola lokalizacji; 8. Odszkodowania i ubezpieczenia; 9. Interpretacja i doradztwo w zakresie kwestii prawnych i regulacyjnych mających zastosowanie w muzeach i galeriach. W Polsce większość inwentaryzatorów muzealnych realizuje poniższe zadania: 1. Obsługa ruchu zbiorów i użyczenia (transport, ubezpieczenie, formalności wywozowe), w tym analiza statusu prawnego obiektów (immunitet muzealny), 2. koordynacja procesów akcesji i deakcesji, 3. udostępnianie i digitalizacja zbiorów, 4. prowadzenie ewidencji zbiorów, 5. okresowe kontrole zbiorów (skontra), 6. opieka nad magazynami zbiorów, 7. współtworzenie polityki i strategii rozbudowy kolekcji, jej udostępniania i zarządzania nią, 8. współpraca z organami ścigania i urzędami w zakresie ochrony dóbr kultury (m.in. postępowania restytucyjne). Inwentaryzatorzy są muzealnikami a nie specjalistami-dokumentalistami.	do zawodowej grupy muzealników, gdy jest to uzasadnione przedmiotem planowanej wystawy.
31.	Art. 32b [Zatrudnianie specjalistów]		Stanowisko „dokumentalisty” jest dla nas niejasne. Należy je usunąć, zarówno inwentaryzatorzy jak i archiwiści są zatrudniani na stanowiskach kustosza, adiunkta, asystenta. Konserwatorzy powinni mieć wykształcenie kierunkowe, obecnie na stanowisku starszego	

Uwagi do projektu nowelizacji ustawy o muzeach – wersja listopad 2025 r.				
L.p.	Miejsce w tekście (ogólne / art., ust., pkt)	Zgłaszający	Treść uwagi	Propozycja nowego zapisu
			konserwatora może być zatrudniona osoba, która posiada dyplom ukończenia studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich odpowiadających danej specjalności oraz co najmniej 6-letni staż pracy.	
32.	Art.33a ust.4.		Wprowadzenie do projektu zmian ustawy doprecyzowania, że osoba nienależąca do grupy zawodowej muzealników również może być kuratorem wystawy, poddaje w wątpliwość sens istnienia ust. 3. i wyróżniania funkcji kuratora wystawy o ogóle. Oba zapisy (ust. 3 i ust. 4 art. 33a) są przestarzałe. Każdy pracownik muzeum lub osoba spoza muzeum, zatrudniona na umowę i dzieło, której powierzono zadania autorskiego opracowania i zorganizowania wystawy oraz merytorycznego nadzoru nad wystawą (czasową lub główną) jest kuratorem tej wystawy.	
33.	Art. 33d [Komisja kwalifikacyjna]		Regulamin komisji kwalifikacyjnej, skład komisji oraz harmonogram jej obrad powinien być jawny i dostępny na stronie MKiDN, podobnie jak wzory dokumentów aplikacyjnych. Ponadto, jeżeli ustawa wyznacza wymagania na dane stanowisko i pracownik we wniosku o awans skierowany do dyrekcji muzeum udowodni, że posiada takowy dorobek zawodowy, powinien go otrzymać. Ta kwestia nie powinna wymagać odrębnego postępowania przed zewnętrzną komisją kwalifikacyjną. To utrudnianie ścieżki awansu dla pracowników muzeów.	

Uwagi do projektu nowelizacji ustawy o muzeach – wersja listopad 2025 r.				
L.p.	Miejsce w tekście (ogólne / art., ust., pkt)	Zgłaszający	Treść uwagi	Propozycja nowego zapisu
34.	Uwagi ogólne	PSIM	Obecny kształt projektu zmieniającego ustawę zawiera liczne rozwiązania, które mogą utrudniać jej przejrzystą i logiczną interpretację. Dokument wymaga kompleksowego uporządkowania. Szczególnie ważne jest dodanie w nim precyzyjnych definicji prawnych, które byłyby niezwykle pomocne dla muzealników i ustandaryzowania rozumienia procesów i pojęć z zakresu muzealnictwa. Zgodnie z zasadami techniki legislacyjnej nowy akt prawny powinien zawierać słownik pojęć używanych w ustawie, a wprowadzane zmiany powinny być spójne i konsekwentnie odnosić się do zastosowanych terminów oraz nazw własnych.	